

KULTURUTREDNINGEN 2014

HØRINGSUTTALELSE FRA DE REGIONALE JAZZSENTRENE OG NORSK JAZZFORUM

Vi vil berømme Enger-utvalget for et grundig og relevant utredningsarbeid. Et samlet norsk jazzmiljø stiller seg bak utredningens grunnpremiss om økt innsats på statlig og kommunalt nivå, inkludert øremerking av tilskudd.

I det følgende ønsker vi å knytte noen kommentarer til deler av kapittel 11 "Den statlige kulturpolitikken etter 2005", særlig de delene som omhandler musikkfeltet, samt til kapittel 15.6 "Styrk den lokale kommersielle kulturproduksjonen". Avslutningsvis gir vi våre kommentarer og tilslutninger til kapittel 16 "Oppsummering av tilrådninger".

Vi foretrekker å bruke begrepet "det frie musikkfeltet" framfor "det rytmiske", da vi mener det gir mer mening. Uttrykket "det rytmiske" er beholdt i sitatsituasjoner, ellers byttet ut eller satt i anførselstegn.

Kommentarer til Kulturutredningen 2014, kapittel 11 Den statlige kulturpolitikken etter 2005

Kap 11.2.2 Realøkningen i Kulturløftet

Kulturutredningen slår fast at økningen til musikkfeltet er tredje størst, etter frivillighet og scenekunst. Av økningen på musikkområdet har 55 % gått til institusjonene. Vi kan videre lese oss fram til at det er bevilget 1 milliard til musikkfeltet i 2013, hvorav nesten 707 millioner går til Rikskonsertene, de nasjonale og regionale orkestrene og knutepunktinstitusjonene. Vi kan ikke finne noen nærmere beskrivelse av hvilke tiltak som mottar de resterende 300 mill, og vi er usikre på hva som er tatt med i musikkfeltet? Er for eksempel etableringen av Rockheim, museet for populærmusikk, tatt med som en del av satsingen på musikkfeltet? (Rockheim er nevnt både i kapitlet om musikk og i kapittel om museum.) Vi savner en oversikt over hvilke tiltak som mottar tilskudd over de ulike postene i musikk-kapitlet.

I beskrivelsen av satsningen på musikkområdet skriver utvalget at *"fokuset og oppmerksomheten mot det såkalte "rytmiske" musikkfeltet er videreført og forsterket, med en betydelig økning i tilskuddene..."* (side 132). Det er vår oppfatning at utvalget i beskrivelsen av utviklingen på musikkfeltet får økningene til det frie ("rytmiske") feltet til å virke større enn de egentlig er gjennom bruk av beskrivelser som "betydelig økning" og "det har blitt brukt betydelige midler", all den tid det er institusjonene som har økt mest og at det i perioden i tillegg er etablert et nytt regionorkester. Samtidig peker utvalget på at *«En tydelig uttrykt målsetting i perioden er en mer demokratisk musikkpolitikk, der ulike sjangre betraktes som likeverdige, og der man skal stimulere mangfoldet på musikkfeltet»*. Når sjangrene betraktes som likeverdige er det nødvendig å løfte bevilgningene til de delene av feltet som historisk har hatt minst. Med en fordeling på 700 mill til institusjonene og 300 mill til det frie, prosjektbaserte feltet, kan det være grunn til å se nærmere på om sjangrene blir betraktet som likeverdige.

Kap 11.4.1 Fordeling av midler på musikkområdet

På side 135 henvises det til budsjettposten «Ymse faste formål» og at *”Bevilgningene over posten ”Ymse faste formål”, kulturfondmidlene og midlene på post 74 utgjør en stor andel av realøkningen på musikkområdet i perioden 2006 til 2013, med en realøkning på 202,2 mill... ” En vesentlig del av disse «frie midlene», om lag 60 %, har på ulike måter bidratt til oppbyggingen av det rytmiske feltet”*. 60 % er 121,3 mill. Til sammenligning er realøkningen på 127,2 mill for de to nasjonale og de fem region- og landsdelsorkestrene. (88,3 + 38,9 mill). De frie midlene går til et felt som er betydelig større enn orkestrene både når det gjelder antall kunstnere, antall produksjoner, turneer og konserter og andel nyskaping og nyproduksjon. Vi er enige i at det i perioden har vært en positiv utvikling og en markant satsing på det frie feltet, men vi mener samtidig at satsingen ikke er tilstrekkelig i omfang når man ser på antall utøvere og produksjoner som kjemper om disse midlene sammenlignet med institusjonsfeltet, der et mindre antall utøvere og produksjoner har langt bedre rammevilkår, trygghet og langsiktighet for sin virksomhet.

Kap 11.4.2 Utviklingen på musikkfeltet

På side 135 skriver utvalget at *«Den viktigste kvalitative endringen i kulturpolitikken i perioden etter 2005 kan likevel sies å være den systematiske styrkingen av ulike tilskuddsordninger på det rytmiske feltet»*. Vi opplever at utvalget med dette forsøker å tone ned påstandene som kommer til syne ellers i kapittelet. Vi er helt enige i at det i perioden fra 2005 og fram til i dag har vært en kvalitativ endring i den statlige musikkpolitikken gjennom et økt fokus og en styrket satsing på det frie, prosjektbaserte feltet. Samtidig vil vi hevde at satsingen kvantitativt sett har gått i favør av institusjonene. I 2013 er avsetningen til musikkformål i Norsk kulturfond på 187 mill mens tilskuddet til fire regionale og to nasjonale orkesterinstitusjoner er på 470 mill. Vår påstand er at det frie, prosjektbaserte feltet fortsatt er preget av mange små ordninger; (s. 135) *”... arrangørstøtten, musikerstøtten, festivalstøtten, innkjøpsordningen for fonogram og Musikkutstyrsordningen. I tillegg har det vært en styrking av tilskuddsordninger til andre formål, som regionale kompetansenettverk og nasjonale scener for utvalgte sjangre. Tiltakene er i tråd med Kulturdepartementets uttalte målsetting om å likebehandle de ulike musikkjangrene”*. Kulturutredningen sier lite om konsekvensene av at dette feltet er preget av mange små ordninger. Samtidig som det frie feltet er preget av mange ordninger med tildelinger av små beløp, har ordningene totalt sett små midler sett i forhold til størrelsen på feltet de skal betjene. For eksempel er ensemblestøtteordningen i Kulturrådet på bare 32 mill – en pott som skal gi musikkensemblet innen alle sjangre utviklingsmuligheter og profesjonelle kunstneriske betingelser for produksjon og formidling. Til sammenligning er bevilgningen til Stavanger symfoniorkester alene på 74 mill.

S. 138 Etableringer av regionale kompetansenettverk for rytmisk musikk

I dette underkapittelet framkommer det noen påstander som vi må kommentere: *«Til tross for at det dreier seg om beskjedne midler, har oppbyggingen av kompetansenettverkene vært omstridt, og det råder ulike oppfatninger blant aktørene om nettverkens betydning.» og videre ”ideen med nettverkene er god, men (...) flere ikke har fungert på en fruktbar måte.”* Vi stiller oss uforstående til disse påstandene. Det er riktig at det i enkelte deler av landet har vært aktører som har ønsket en annen støtteordning enn den som ble etablert. I

den grad det har vært lokale aktører som har hatt motforestillinger mot å samarbeide regionalt i nettverk på tvers av sjangere, så har disse vært i et klart mindretall når man ser alle regioner under ett, og alle uenigheter som har forekommet underveis er for lengst et tilbakelagt stadium. At et mindretall av regionale nettverk har hatt en trang fødsel, betyr ikke at nettverkene ikke har fungert. Kulturutredningen viser til evalueringen av støtteordningen fra 2012, og vi mener at det er oppsiktsvekkende at dens konklusjoner er utelatt. Evalueringsrapporten konkluderte blant annet med:

- Det har blitt skapt en "flora" av muligheter til kompetanseutvikling og dette er aktiviteter som for det meste ellers ikke ville kommet feltet til gode.
- Mesteparten av tilbudet (som er skapt gjennom kompetansenettverkene) er nye tilbud som ikke fantes før 2009
- Nærmere 5000 mennesker har deltatt i tilbudet i perioden 2009-2011, og brukerne er entydige på at tilbudet har vært satt pris på og til nytte.

Evalueringsrapporten peker også på et problem som vi mener kan være en mulig årsak til Kulturutredningens påstand om at oppbyggingen av nettverkene har "vært omstridt" – nemlig en svakt utviklet regional kulturpolitikk. Støtteordningen for kompetansenettverkene er basert på et krav om regional medfinansiering på 40 %. Imidlertid er det bare én region i Norge som har en felles kulturpolitikk gjennom en kulturavtale. Evalueringsrapporten er tydelig i sin kritikk av at støtteordningen ble utformet uten at fylkeskommunene har deltatt i prosessen. Det er vår oppfatning at når enkelte aktører har ønsket en annen løsning enn den støtteordningen som ble valgt, så har dette en helt klar sammenheng med at de geografiske interessene har gått på tvers av støtteordningens struktur.

Kulturutredningen gir i dette underkapittelet et samlet inntrykk av at etableringen av regionale kompetansenettverk har vært omstridt, av liten betydning og lite fruktbar. Dette er uforståelig for oss. Ikke minst sett i lys av at evalueringsrapporten fra 2012 konkluderer med det motsatte. Vår egen erfaring gjennom de fem regionale jazzsentrene er at det er gjennomført mye god aktivitet ved hjelp av begrensede ressurser. En positiv tilleggseffekt ved å arbeide i nettverk er at det er etablert et godt samarbeid med en rekke sjangermiljøer over hele landet, med en rekke nye sjangerkryssende tiltak og prosjekter ut over de rene kompetansehevede tiltakene. Vår klare anbefaling er derfor at ordningen for kompetansenettverk ikke avvikles.

S. 140 Styrking av organisasjoner og oppbyggingen av nasjonale scener

I dette kapittelet kan vi lese at Norsk jazzforum har fått økt tilskudd i perioden. Dette er ikke riktig. Norsk jazzforum har ikke mottatt økt støtte ut over indeksregulering. Så har utvalget igjen en verdiladet beskrivelse av etableringen av Riksscenen og Nasjonal jazzscene; "det er brukt betydelige midler". Vi mener at begrepet "betydelig" kan diskuteres. Sett i forhold til at begge disse scenene er nyetableringer kan tilskuddet selvfølgelig betraktes som betydelig. Imidlertid mener vi at årlige driftstilskudd på henholdsvis 23,5 mill og 8,7 mill vanskelig kan betraktes som "betydelige". Jazz-, folkemusikk-, folkedans- og verdensmusikkfeltet er preget av at utøverne i all hovedsak er frilansere og at de ofte arbeider med kunstneriske uttrykk som ikke har et stort kommersielt potensial. De nasjonale scenene utgjør sammen med knutepunktfestivalene og de regionale jazzsentrene noen ganske få oppdragsgivere som gjennom året gir små og korte oppdrag til veldig mange utøvere. Bare innen jazzfeltet

representerer Norsk jazzforum 600 profesjonelle jazzmusikere. Disse utøverne har ingen regionale eller nasjonale institusjoner som oppdragsgivere, slik for eksempel scenekunstnere og orkesterfeltet har. (Ett unntak er selvfølgelig Rikskonsertene og DKS som engasjerer frilansere fra hele musikkfeltet for oppdrag av kortere varighet.) Med opprettelsen av to nasjonale musikkscener har aktørene i det frie, prosjektbaserte feltet fått to nye oppdragsgivere. Men det er fortsatt slik at jazz-, verdens- og folkemusikkfeltet har langt færre oppdragsgivere enn hva utøvere og produsenter innen andre sammenlignbare kunstuttrykk har.

S. 141 Institusjonalisering av det rytmiske feltet?

Dette underkapittelet redegjør for hvordan oppbyggingen av det frie ("rytmiske") feltet har fulgt to spor:

- Stimulans av det ikke-institusjonelle musikklivet i grenseland mellom markedet, frivilligheten og det offentlige gjennom utvikling av ulike støtteordninger (oppfattes/omtales positivt)
- Institusjonalisering, sjangersegregering og byråkratisering av det "rytmiske" feltet gjennom etablering av nasjonale scener, regionale kompetansesentre og økt støtte til interesseorganisasjoner (oppfattes/omtales ikke så positivt)

Vi er enige i at det har vært en positiv og riktig satsing på de ulike støtteordningene i Norsk kulturråd. Imidlertid representerer disse ordningene få muligheter til langsiktig og større satsinger i feltet, fordi støtten i hovedsak gis som mindre beløp til avgrensede og kortvarige prosjekter. Disse ordningene er viktige og gir utøvere og produsenter mulighet til å utforske nye uttrykk og arbeidsformer, og stor frihet til å arbeide i ulike samarbeidskonstellasjoner og med mange prosjekter i løpet av året. På samme måte gir også de to nasjonale scenene oppdrag av kortere varighet til utøverne. Støtteordningene og etableringen av nasjonale scener skaper dermed en stor dynamikk i produksjonsforholdene innen det frie, prosjektbaserte musikkfeltet. Tildelinger basert på kunstnerisk skjønn og oppdrag basert på en helhetlig programprofil på scenene utgjør samlet en variasjon av muligheter for at ulike utøvere og produsenter får realisert ulike produksjoner. Dette er positivt for utviklingen i musikkfeltet og gjør at ulike kunstsyn og formidlingsmetoder kommer til uttrykk.

Imidlertid representerer disse støtteordningene i liten grad muligheter for utøvere og produsenter til å fordype seg i uttrykk eller å konsentrere seg om utvalgte kunstneriske utviklingsprosjekter over tid. Ordningene gir også få muligheter til å arbeide langsiktig i større enheter, ensembler eller orkestre og med større produksjoner. Dette er en mangel ved musikkpolitikken for de "rytmiske" sjangrene, slik vi ser det. Vi mener at det er en feilslutning å karakterisere etableringen av regionale kompetansenettverk og to sjanger-scener som en institusjonalisering og byråkratisering av feltet.

Det frie, prosjektbaserte feltet er preget av mange små aktører; ofte er utøvere organisert som selvstendig næringsdrivende. Feltet har derfor behov for å bli tilført kompetanse på forretningsdrift på individuelt nivå, samtidig som det er et helt klart behov for strukturer som arbeider for å finne gode felleisløsninger og å koordinere disse. De regionale kompetansenettverkene og de nasjonale interesseorganisasjonene er ubyråkratiske

organisasjoner med nærhet til brukerne, og lang erfaring med å løse store og mange oppgaver ved hjelp av små ressurser.

Kulturutredningen målbærer videre en kritikk av at politikken har *”bidratt til en sjangersegregering (...) som skaper kunstige skiller for utøvende musikere”* og at feltet har *”kopierte det klassiske feltet i sin oppbygging”*. Vi er usikre på hva det siktes til med sistnevnte. At etableringen av Riksscenen og Jazzscenen sammen med utviklingen av sjangerorganisasjoner skal ha skapt større avstand mellom sjangrene, er vi ikke enige i. Tvert i mot har etableringen av nasjonale scener løftet sjangrene og vi opplever en voksende publikumstilstrømning til disse arenaene samtidig med en økt synlighet i livemarkedet. Scenene gir også økt eksponeringsmulighet for utøvere som arbeider innen flere sjangere. Økt synlighet innad i de smale sjangrene gir både utøvere og sjangrene bedre mulighet til å nå ut på andre arenaer. Det er ikke slik, som vi mistenker kritikerne for å hevde, at når jazzten har fått en egen scene på Karl Johan så vil musikkformen forsvinne fra alle andre arenaer. Tvert i mot medfører økte visningsmuligheter økt interesse og økt profesjonalitet blant utøverne, samtidig som et større publikum kan få kjennskap til sjangerne.

Det frie, prosjektbaserte musikkfeltet har ikke hatt de samme mulighetene til langsiktig statlig finansiering slik andre kunst- og kulturuttrykk til nå har hatt, og vi opplever utvalgets karakteristikk av *”en betydelig satsing”* kombinert med *”byråkratisering av feltet”* som et forsøk på å blåse opp satsingen til noe uforholdsmessig stort og som en indirekte kritikk i retning av at midlene ikke blir benyttet til kunstnerisk produksjon og utvikling. Vi kan ikke se at Kulturutredningen gjør rede for hvordan denne påståtte *”byråkratiseringen”* kommer til uttrykk. Tvert i mot har alle midler som har blitt tilført feltet, enten det er gjennom kompetansenettverkene eller via økte tilskudd i de ulike ordningene i Kulturfondet, gått til aktivitet i form av kompetansehevede tiltak, konserter, turneer eller realisering av kunstneriske prosjekter. Ingenting av dette har forsvunnet i *”byråkratisering”*. Samtidig ser vi at Riksrevisjonen nylig påpeker et *manglende* byråkrati i forvaltningen av støtteordningene i Norsk kulturråd.

Kap 11.4.3 Virkninger på musikkfeltet

S. 142: Antallet Tono-registrerte konserter har økt fra ca 23.000 i 2005 til over 26.000 i 2010.

S. 143: Antall besøkende har også økt, og ca 50 % av alle konsertbesøk skjer innen pop/rock.

I all hovedsak er det det frie, prosjektbaserte feltet som står bak konsertvirksomheten. Av 26.000 Tono-registrerte konserter i 2007 sto institusjonene kun for 2.500.

Kulturutredningen slår fast at det er det frie feltet som står for den største andelen av nyproduksjon i musikkfeltet. Det er også her det genereres flest oppdrag for norske komponister. At feltet nå har fått økte muligheter til å søke om prosjektstøtte gjennom satsingen på ordningene i Kulturrådet, fører til at økonomien som ligger til grunn for både framføring og produksjon blir styrket. Imidlertid er det grunn til å se nærmere på de langsiktige konsekvensene av at utøvere og produsenter i det frie feltet i all hovedsak kun har mulighet til å skaffe finansiering til kortere prosjekter eller til å få kortere oppdrag gjennom for eksempel Rikskonsertene, mens utøvere og produsenter innen det klassiske orkesterfeltet i tillegg har muligheter til tryggere og mer langsiktige arbeidsvilkår i institusjonene. Vi kan ikke se at det skal være noen grunn til at enkelte sjangere utelukkende

skal utvikles gjennom prosjekter og i frie grupper, og ikke samtidig ha mulighet til å gjennomføre større kunstneriske satsinger over lengre tid. I denne forbindelse ønsker vi å minne om konklusjonene i Jørgen Langdalens utredning for Norsk kulturråd fra 2002; *”Mange ensembler driver en langsiktig eller permanent virksomhet som i betydelig grad bidrar til å oppfylle de musikkpolitiske målene, og som samtidig har store kostnader og begrensede muligheter til å hente inntekter i markedet. Disse ensemblene trenger både sterkere og mer forutsigelig offentlig finansiering.”*

Kap 11.4.4 Utvalgets vurdering

Utvalget skriver på side 147 at *”støtten til det frie musikkfeltet (må) ikke føre til oppbygging av unødvendige administrative strukturer”*. Som tidligere poengtert: Vi kan ikke se hvor disse unødvendige strukturene eventuelt blir bygd opp? Vi vil advare mot at det får bre seg et syn om at når staten velger å satse på ordninger som understøtter det frie, prosjektbaserte feltet så forsvinner en stor andel av midlene i byråkrati og administrasjon. Vi vil be om at denne typen løse påstander og antydninger konkretiseres med eksempler. Slik vi leser Kulturutredningen velger utvalget å fokusere på at økningen til institusjonene har medført for eksempel at *”orkesteret har økt sin fleksibilitet og kunnet realisere større kunstneriske ambisjoner”* (om TSO og Trondheimssolistene på side 146) mens det ganske ensidig hevdes at selv om satsingen på det frie feltet er *”en viktig og riktig satsing”* som har ført til *”kulturpolitisk anerkjennelse”* og *”utvikling av et desentralisert musikkliv”*, så har satsingen medført en fare for byråkratisering, negativ institusjonalisering og unødvendig administrasjon. Kulturutredningen bør kunne legge fram tall og beskrivelser som viser at satsingen på det frie feltet også har medført *”fleksibilitet og realisering av høye kunstneriske ambisjoner”*, med mer.

Kommentarer til utredningens kapittel 15.6 Styrk den lokale kommersielle kulturproduksjonen

Vi støtter utvalgets oppfordring om å styrke den lokale kommersielle kulturproduksjonen gjennom de ordningene som er etablert, herunder de regionale kompetansenettverkene. Jazzsentrene og de regionale nettverkene jobber *både* i de store byene og i distriktene (vedtektsfestet formål), samt med å knytte disse nærmere hverandre. En både/og-tilnærming er helt nødvendig; De sterke, fruktbare kunstnermiljøene i de større byene må få enda bedre utviklingsmuligheter, samtidig må produktene kunne bringes ut til distriktene.

Vi stiller oss bak utvalgets *”sentrale antagelse”* om at kunst/kulturproduksjon og kulturbaserte næringer representerer et stort verdiskapingspotensial i framtiden, og henstillingen til det offentlige om å ta et tydelig og samordnet ansvar for å dyktiggjøre kunstnere og kulturutøvere innen forretningsutvikling. Et grep på dette feltet vil også kreve en tydelig departemental samordning av virkemiddelapparat (Kultur-, Nærings-, Kommunal-, Kunnskapsdep.). En forløsning av verdiskapingspotensialet vil også være avhengig av en tydelig kompetanseheving i alle ledd i *”kulturnæringsfeltet”*, sentralt, regionalt og lokalt, fordi dette fortsatt er et ungt fagfelt. Vedr. forslaget om opprettelse av regionale fond: Vi stiller oss sterkt bak utvalgets krav om bransjespesifikk kunnskapsbemanning i Innovasjon

Norge, om dette blir en valgt modell, men vil understreke at vi ser utvalgets andre modellforslag (statlige midler som stimulans til opprettelse av regionale fond, der også regionale/lokale/andre aktører bidrar) som et klart bedre alternativ.

Kommentarer til utredningens kapittel 16 Oppsummering av tilrådinger

Nasjonale mål for kulturpolitikken:

En helhetlig, overordnet kulturpolitikk med tydelige og ambisiøse nasjonale mål er en forutsetning for å løfte feltet opp på nivå med øvrige politiske satsningsområder.

Ytringskultur som kulturpolitikkenes ansvarsområde:

Vi mener begrepet "ytringskultur" er klargjørende, avgrensende, og på en god måte bidrar til å tydeliggjøre kulturpolitikkenes ansvarsområde

Tid for et lokalt kulturløft:

Vi stiller oss klart bak utvalgets syn om *Kulturløftet III som et lokalt kulturløft* og en implisitt styrking av den kulturelle grunnmuren. Vi mener også at en åpning for øremerking av utvalgte kommunale midler vil være nødvendig for en god måloppnåelse.

Med hensyn til forslaget om å innføre en dirigentlønnsordning: Vi tar for gitt at dette i praksis betyr en lønnsordning for "ensembleledelse" i vid forstand, dvs. av kor, korps, storband, orkestre – som også kan knyttes opp mot utøvere fra det frie feltet. Det vises også til segmentet "En bærekraftig kunstnerpolitikk"; vi mener et lokalt kulturløft må innebære en forpliktelse for lokale/kommunale institusjoner og etater til å ta i bruk lokal kompetanse som finnes innenfor det frie feltet, og å ansette/engasjere profesjonelle krefter. Ved å bygge sterke og attraktive fagmiljøer vil man også tiltrekke seg kompetanse.

Når det gjelder øvings og fremføringslokaler: Vi mener det bør være et kommunalt ansvarsområde å sikre helårsdrift av lokale øvings- og framføringslokaler, gjennom å besørge et økonomisk driftsfundament (leie, strøm, vaktmestertjenester etc.). Programmering/definering av innhold og den praktiske gjennomføringen av arrangementer besørgeres av relevante foreninger/organisasjoner. Det vises for øvrig til vårt innspill i forbindelse med Kulturløftet III (sendt 21. juni), der vi poengterer at etablering av et omfattende nettverk av stabile helårsdrevne spillesteder og konsertarrangører over hele landet er en forutsetning for et sterkt og levende musikk-/kulturliv, og et sentralt virkemiddel for å skape bedre musikervilkår. Det er viktig at dette blir sett i sammenheng med et lokalt kulturløft/kommunal ansvarlighet og en samtidig styrking av Kulturrådets arrangørstøtteordning.

Et lokalt kulturløft krever tilflyt av kompetanse. Frilansere innen det frie/rytmiske feltet representerer i denne sammenhengen høyt kvalifisert arbeidskraft. Å ta i bruk denne ressursen (gjennom opprettelse av stillinger og engasjementsordninger) vil bidra til god måloppnåelse, og det er viktig at kommunene har en bevisst holdning til sitt ansvar som tjenestetilbydere/arbeidsgivere. Det vises her også til Norsk jazzforums utredning på feltet (Musikkentreprenører), som presenterer en rekke konkrete tiltaksforslag.

Fra kulturell infrastruktur til kulturelt innhold og kunstnerisk kvalitet

Vi stiller oss bak utredningens konklusjon om at Kulturløftet III bør konsentreres om å fylle kulturhus og scener med innhold. Vi viser igjen til vårt innspill i anledning Kulturløftet III: De regionale jazzsentrene kan vise til 15 års erfaring innen turnéproduksjon, nasjonalt og internasjonalt. Vi har allerede regional spesialkompetanse og apparatet på plass, og er klare for å påta oss et utvidet ansvar for turnéproduksjon over hele landet. Norsk Kulturhusnettverk har gitt klart uttrykk for at gode tilbud/større produksjoner innenfor smalere uttrykk/det frie feltet er en mangelvare i dagens helårskonsertermarked, inkludert "gjenbruk" av bestillingsverk, større festivalproduksjoner og produksjoner for barn og unge. Denne situasjonen kan de regionale jazzsentrene, i samarbeid med Nasjonal jazzscene og Kulturhusnettverket, bidra til å rette opp med nær umiddelbar virkning, gitt økte ressurser.

Kunnskapsbasert kulturpolitikk:

Kulturpolitikken har, som utvalget påpeker, lidt under manglende perspektivbasert forskning og analyse. En kunnskapsbasert kulturpolitikk er en forutsetning for at kulturområdet skal kunne innta den posisjonen det fortjener i det helhetlige politiske landskapet.

Kulturpolitikkenes sektoransvar:

Vi finner utvalgets forslag om organisatoriske ansvarsendringer interessante, og ser fram til videre diskusjoner omkring dette. Vi støtter også utvalgets synspunkt om at kulturministerens ansvarsområde naturlig bør utvides til også å gjelde utenfor landets grenser.

Utenriksdepartementets Stortingsmelding 19 (2012-2013) *Regjeringens internasjonale kulturinnsats* minner om at kunstnere og kulturaktører forholder seg til en global virkelighet, og viser til den positive feedback-effekten av at økt satsing på kulturlivet i Norge skaper større interesse i utlandet, og økt interesse i utlandet igjen skaper større interesse her hjemme. Det påpekes at kultursektoren i dag har en langt større plass i utenrikstjenestens samlede virksomhet enn tidligere, og at den også preger virksomheten ved norske utenriksstasjoner i stadig større grad. Jazz, folkemusikk, pop og metal er de uttrykkene som har hatt størst økning i tilskudd fra UDs reisestøtte de senere årene, i takt med internasjonal etterspørsel (Kap 6.5 Musikk).

Jazzområdet er og har alltid vært internasjonalt i sitt vesen. Norske jazzutøvere har allerede i flere årtier vært ledende innen musikkexport, og innehar en meget sterk posisjon internasjonalt. Dette er et faktum som må gjenspeiles i den statlige kulturpolitikken.

Kulturpolitikkenes lovgrunnlag:

Vi stiller oss bak utvalgets forslag om å innarbeide kulturfeltet i Plan- og bygningsloven, på linje med folkehelse.

En bærekraftig kunstnerpolitikk:

Som utvalget påpeker ligger det store kulturpolitiske utfordringer knyttet til kunstnernes levekår, i høyeste grad inkludert frilansutøverne fra det frie feltet. Disse utøverne representerer en betydelig kunnskapsressurs, som det samfunnsøkonomisk er uklokt å ikke ta i bruk. Utvalget tilrår å møte utfordringen med en todelt strategi: *Å heve kvalitetskravene i eksisterende stipend- og prosjektstøtteordninger så det blir mer til færre, og samtidig styrke*

virkemiddelbruken som bidrar til at flere kan leve av egne kommersielle inntekter. Vi støtter en utvikling i retning av at det ytes mer støtte/større bevilgninger til den enkelte, samtidig som omfanget av tilgjengelige støttemidler øker betydelig. Å pålegge kommunene ansvar for å sikre helårlig drift av scener/spillesteder, samt å engasjere/ansette utøvere fra det frie feltet i relevante posisjoner vil også være viktige virkemiddel.

Det er et sterkt behov for flere stillinger på landsbasis for utøvere fra det frie feltet. Dette behovet kan effektivt møtes gjennom å flytte utvalgte større ensembler innenfor det frie feltet, som kan vise til mangeårig stabil og profesjonell drift, over på fast post. Det symfoniske feltet er ferdig utbygd – i henhold til uttalte ambisjoner om likebehandling av sjangere er tiden nå overmoden for et tilsvarende løft for det frie feltet. Et slikt grep vil ha en klar todelt effekt: Det vil gi et klart kvalitetsløft for det frie feltet, gjennom at det gis rom for kunstnerisk utvikling og handlekraft, samtidig som det bidrar til å trygge arbeidsmarkedet for frilansere.

Kulturelt medlemskap:

Vi støtter utvalgets syn på nødvendigheten av å videreføre regjeringens todelte strategi for å skape et inkluderende kulturliv: Å bygge opp kulturinstitusjoner og -arenaer for minoritetene, og å gjøre de store institusjonene mer inkluderende – og at dette gjøres som en del av det lokale kulturløftet.

Oslo/Bergen/Arendal/Trondheim/Bodø 30.06.13

Med vennlig hilsen

Nordnorsk jazzsenter
Midtnorsk jazzsenter
Vestnorsk jazzsenter
Sørnorsk jazzsenter
Østnorsk jazzsenter
Norsk jazzforum